

16 [שנת סג: צ"ה טע: כמות נג: ז"ק פג],
17 ברוב כתבי יוסף
18 רב ארז ובציל (דק"ס),
19 מהר"מ, 20 [ש"ן מוס']
21 צ"ע ד"ה זכאג, 22 [דך עב: 1] [לקמן עב: 1]
23 [עב: 1] 24 [עב: 1]

גליון הש"ס

גמ' ואי לא מתנה
בעלמא. ע"ן ד"ך דף ע"ג
ע"ה מוס' ד"ה זכאג:

מוסף רש"י

שקילא ושרידיא אחודי. טעולה
טובתן ומיטת על הקולס
(שבת סג: ביצה כט: ב"ק צ"ג).
על התולס (מחובות ג).
בבג ובשלי. מקומות
מטותין ואין מטות שנת
צניטס (ביצה כא). התם
הלואה הבא זבתי.
צניטס ע"ך צניט טפי
ממכר (לעיל טו). לבי
דרי. שעת חסיפת הגרנות
וכלן דתן צניטין (לעיל
כא). כעד שיבא בני או
עד שאמצא מפתח.
דמין דיש לו שפיר זמני דא
סאה כסאה לרענן היא ללא
נשך לאורייתא ויט לו לא
מוכר (לקמן ע"ה). אשפילי
הטאה א"ס טו לו צניטו
מוכר לתת לו עוקף (לעיל
טו).

רבינו הגנאל

[האי מאן דיהיב זוזי
אורייתא]. [דך שיבא בני או
עד שאמצא מפתח. ודוקא
בבג זבתי מותר לאחולי
היבא דאית ליה. דרך מנהג
התגרים לאחולי. אבל
ללות סאה בסאתיה דהוי
ריבית אדורייתא בין שיש לו
בין אין לו אסור].

מוסף תוספות

א. א"ע"ם שהוקירו וכר
שגם כשנותן לו החטין
נותן לו דמיהן. מוס'
ה"ש. ב. מטעם דמה לי
הן מה לי דמיהן. מוס'
ה"ש. ג. כי הכי דשרי
למכור ביוקר בשביל
המתנת המעות בסתם,
ה"ז מותר למכור בוול
בשביל הקדמת המעות.
ד"ש [לקמן סי' כ"ג].
ד. שהשער ירדע. מוס'
ה"ש. ה. בהלואה סאה
בסאה אפילו. מוס' ה"ש.
ו. דאחולי הוא דמוחל
גביה. רמב"ם. ז. אמאי
מייחזי דן מתניי הבא דהוי
דרך הלואה. מוס' ה"ש.
ח. מתניין דלקמן עב: ב.
מוס' ה"ש. ט. א"ש. י.
ומכר. מוס' ה"ש.
יא. אפי' מוחל גבי מחמת
הקדמת המעות. מוס'
ה"ש. יב. סאה בסאה.
מוס' ה"ש.

מה לי דמיהן מה לי הן נמי אמרינן כו'. בתחלת התנאי נמי
משילא השער פוסק עמו ואע"פ שאין פירות צידו וצלבד שיתן
לו זה מעות דכי היכי דאס' היו דמי המעות הללו צידו והיינו
הפירות היו מותר הכי נמי כי הוו המעות צידו מותר המעות
ודמיהן שוין דמה לי טוב אם היו
החטין שהם דמים למעות הללו צידו
מעשיו שהם עמנן צידו אף הוא
יכול ליקח בהן פירות ומן הטעם הזה
פוסקין על סמך שער שבשוק והוא
שער היוצא על ידי חמורין המציאין
מצוה לשוק בצרכים ואע"פ שאין
פירות לזה. וא"ת משמתינו היא זו
[לקמן דף עב: 1] יאל השער פוסקין
איכא למ"ד לקמן 1) אין פוסקין על
שער שבשוק ומוקי למתנין צאלכצי
וארצי דמתנין לאו שער שבשוק
תנן אלא יאל השער סתמא. ה"ל
דמפיך לישנא ונקט למימר מה לי
דמיהן מה לי הן משום דכשעת פירעון
הוו המעות שמשלם לו דמי הפירות
וש"ך למימר מה טוב הן דמיהן
כי היכי דהן שרו דמיהן נמי שרו
ובשעת הפיסוק נותן לו זה מעות
לקבל חטין צדמי המעות ומיקרו
הפירות דמיהן של מעות וש"ך למימר
מה טוב דמיהן של מעות מהן כי
היכי דמיהן שרו א"ס היו הפירות
צידו הן נמי כי הוו הן צידו שרי.
קצרו של דבר לשון הפסקה נמשך
אלל לוקח לשון הפרעון נמשך אחר
המוכר גבי תנאי ראשון פוסק ונותן
לו דמים לקבל כנגדן חטין הלכך
החטין קרוין דמים אלל לוקח דמי
מעותיו וגבי פרעון המעות שזה
פורע הוו דמי החטין שזה חייב לו:
אין לו אסור. זהא דרבי אושעיא:
היני ושלני. מקומות הן שהיו סמוכין
לפומצדיתא שהיו רבה ורב יוסף
יושצין זה. כלומר ככל מקום הוא
מואל סביבותיו צדמים הללו: חטי
קדחי צאלכצי. בתמיה. וכי א"ס
הגמתי חטין שלי צאלכצי כלום היו
גשמין יורדין עליהן שהיו אומות
בהן צמחין להתקלקל. לישנא אחרינא
קדחי לשון חמיימות כמו (ישעיה סד)
קקח א"ש: והא צעי למיכב זוזי
לספסירא. היכי אמרינן מאי אהני
לפסוק על שער שבשוק והא אהני
דצעי למיכב זוזי לספסירא חסות
שמצקס למוכרי חטין נמצא משתכר
זוזי בהקדמת המעות: ומשני דיהיב
כריך הלוקח ליתן למוכר דמי הסרסור:
רב אשי אמר. לא כריך זוזי דאניש
עצדי ליה ספסירות החמרין הולכין
אלל בעל המעות להוליך לו

והפוסקין על שער שבשוק אע"פ שאין לו. פ"ה וא"ת מתני'
היא יאל השער פוסקין איכא למ"ד אין פוסקין על
שער שבשוק ומוקי לה למתני' צאלכצי וארצי ולא היה לו לפרש
כן דלפילו לרי' יוחנן דלמך 1) לקמן
מודה דלא בעי תרעא דמשך כולי
האי כמו אכלכצי וארצי ולא צעי
אלל כדורמוס ולא אמר ר' יוחנן
לדון פוסקין אלל שוק של עירוב
וא"ת והיכי שמעינן מר' ינאי דפוסק
על שוק של עירוב ולא צעינן דורמוס
וי"ל דהייך מדלמך רבי ינאי מה
לי הן מה לי דמיהן ויכול לפרוע לו
דמים כמו שיכול לפרוע לו חטין 2)
משום דמן החטין יכול לנלוף דמים
ה"ז פוסקין אפילו על שוק של
עירוב 3) דיותר זדמן לבעל המעות
לקנות חטין אפי' שוק של עירוב
ממה שזדמן לבעל חטין למכור אפילו
שוק של אכלכצי וארצי:

ואמר ליה יהיבנא לך חמשה
בוזא. פ"י לזמן פלוני
איתנהו שרי ליתנהו אסור אלל ד'
צווח שרי לפסוק כיון שכן השער
דפוסקין על שער שבשוק וא"ת אמאי
אסור לפסוק חמשה צווח מאי שאל
מטרשא דרב נחמן גופיה אמר לקמן
(דף סה). טרשא שרי למכור סחורה
בהמתנה צווחר מדמיה וצלבד שלא
יפרש [לן] א"ס מעשיו כפחות וי"ל
כיון 1) דזולי כהא ד' צווח הוא חאליו
פירש א"ס מעשיו כפחות וא"ס לזמן
פלוני צווחר זליז זה לא שרי ר"נ
לקמן טרשא אלל בדבר שאין שומתו
ידועה כגון פרה או תלית אלל פירות
א"ס יאל השער אסור לעשות מהן
טרשא: מהן דתיבא כעד שיבא
בני דמי קב"ט. 5. וא"ת והא רב נחמן
פסק לקמן בשילהי פירקין (דף עה).
כהלל דאסר 2) עד שיבא בני וי"ל
דוחי דרך הלואה אסור אפילו סאה
כסאה אלל דרך מקח וממכר כי
כהא שרי אפי' ה' צארבע 1) דאי לאו
הי תקשה דלפילו רבנן לקמן לא
שרו אלל סאה כסאה אלל סאה
כסאתים לא אלל כדפרישית דדרך
מקח וממכר שרי טפי חמש צארבע
מדך הלואה אפילו סאה כסאה דהכי
שרי לכ"ע וא"ת 1) דטפי ה"ל לחתוי
הכא 2) דפוסק על הגדיש דמיהו טפי
דהוי מקח וממכר וי"ל דפוסק עמו
על הגדיש לא שרינן אלל לפסוק עמו
בשער לקויות אלל לפסוק שוי שיתא
בחמשה לא כיון דלכתי לית ליה
שערין כריך תיקון ואי מוחל גביה
כולי האי מחזי כאלר נטר אלל כשיש לו מוזמן בעין אלל שמוכר
ציאת בנו או הבאת מפתח מותר אפילו שוי חמשה צארבע וה"ק
נעשה כעד שיבא בני ושרי הכא 3) לכ"ע 1) כדשרי התם 2) לרבנן:
בעישוריתא

כג א מיי פ"ט מהל'
מלה וזה ה"ל א
ופ"י ה"ל א סמג לאון
קא טועי' י"ד סר קשה
טע"ה:
כד ב מיי פ"י מהל'
מלה ה"ל ו:
כג ג (מיי) שס פ"ט ה"ל
א) סמג שס טועי'
י"ד שס טע"ה:
כד ד ה ו מיי פ"י
מהל' מניה ה"ל ד
סמג טע"ה:
כד ז מיי פ"ח מהל' מלה
וזה ה"ל א סמג לאון
קא טועי' י"ד סר קג
טע"ה א וס"ר קא טע"ה
א בהג"ה:
כח א ח מיי שס
פ"ט ה"ל ו סמג
שס טועי' י"ד סר קג
טע"ה:
כט ז מיי שס פ"ה ה"ל
יד סמג שס טועי'
ח"מ סר רלג טע"ה:

אלל בעל המעות להוליך לו
חריפא. הפוסק על הפירות עד שלא יאל השער הצבור אלל שער
הצברי שהוא סמוך לקצרי שהלקויות מוכרין צוולא זה סאה וזה
סאתים ותנן מתני' [לקמן דף עב: 1] דא"ס יש לו מותר לפסוק ואע"פ שלא
צריך לוקח לאוסותיו אצי דרי. של מוכר כשהוא דש חזרה תבואתו
שער הצבור פוסקין אף למי שאין לו: למאי. מיבעי
הא דמתחזי: אי למיכני. ממש שלא יוכל המוכר לחזור: הא לא קני. כהכי אלל א"כ משך: אי לקבולי מוכר עליה מי
שפרע. א"ס יחזור: סמכא דעסא. דכל חד וחד וידע דעליה קא סמיך האי לוקח וסחורה מקוימת היא ואין דעתו לחזור הלכך א"ס
חור צו מוכר איכא למילטייה צמי שפרע: השפא דחמרת. דאי מיתחזי מיסמך דעתא הוא: אפילו. לא מיתחזי אצי דרי נמי אלל אשכחיה
בשוקא לאחר זמן ואמר ליה חזי דעלך סמיכנא איכא מי שפרע: אגר נטר ליה. שכר המתנה אי מוחל גביה משום המתנה שמקדים לו
המעות והמקח אין לו מוכר מעשיו: לקיראש. מוכר שעה: ד' ד'. חלות שעה צווח: ויפוצא לך ה' פ'. לזמן פלוני והקדים לו המעות
מעשיו: איסנהו. א"ס צידו אלל אינש צעיר או אבד המפתח והוא דחוק למעות שרי דהוי ליה הלויני עד שיבא בני דתנן במתניתין [לקמן דף עה].
דמותר: דא"ס ליה אשראי צמסא. המוכר הוא אף הוא נתן מעות ופסק עס אחרים על שעה: ואשכח טופינא. זה שקיבל המעות מלא
בהן יותר ממה שאמר לו חצירו: אי כדאי שדעס טועה. דאיכא למימר טעה המלוה כשצוין ולא ידע בהן חייב זה להחזירו לו:

אלל בעל המעות להוליך לו
חריפא. הפוסק על הפירות עד שלא יאל השער הצבור אלל שער
הצברי שהוא סמוך לקצרי שהלקויות מוכרין צוולא זה סאה וזה
סאתים ותנן מתני' [לקמן דף עב: 1] דא"ס יש לו מותר לפסוק ואע"פ שלא
צריך לוקח לאוסותיו אצי דרי. של מוכר כשהוא דש חזרה תבואתו
שער הצבור פוסקין אף למי שאין לו: למאי. מיבעי
הא דמתחזי: אי למיכני. ממש שלא יוכל המוכר לחזור: הא לא קני. כהכי אלל א"כ משך: אי לקבולי מוכר עליה מי
שפרע. א"ס יחזור: סמכא דעסא. דכל חד וחד וידע דעליה קא סמיך האי לוקח וסחורה מקוימת היא ואין דעתו לחזור הלכך א"ס
חור צו מוכר איכא למילטייה צמי שפרע: השפא דחמרת. דאי מיתחזי מיסמך דעתא הוא: אפילו. לא מיתחזי אצי דרי נמי אלל אשכחיה
בשוקא לאחר זמן ואמר ליה חזי דעלך סמיכנא איכא מי שפרע: אגר נטר ליה. שכר המתנה אי מוחל גביה משום המתנה שמקדים לו
המעות והמקח אין לו מוכר מעשיו: לקיראש. מוכר שעה: ד' ד'. חלות שעה צווח: ויפוצא לך ה' פ'. לזמן פלוני והקדים לו המעות
מעשיו: איסנהו. א"ס צידו אלל אינש צעיר או אבד המפתח והוא דחוק למעות שרי דהוי ליה הלויני עד שיבא בני דתנן במתניתין [לקמן דף עה].
דמותר: דא"ס ליה אשראי צמסא. המוכר הוא אף הוא נתן מעות ופסק עס אחרים על שעה: ואשכח טופינא. זה שקיבל המעות מלא
בהן יותר ממה שאמר לו חצירו: אי כדאי שדעס טועה. דאיכא למימר טעה המלוה כשצוין ולא ידע בהן חייב זה להחזירו לו:

אלל בעל המעות להוליך לו
חריפא. הפוסק על הפירות עד שלא יאל השער הצבור אלל שער
הצברי שהוא סמוך לקצרי שהלקויות מוכרין צוולא זה סאה וזה
סאתים ותנן מתני' [לקמן דף עב: 1] דא"ס יש לו מותר לפסוק ואע"פ שלא
צריך לוקח לאוסותיו אצי דרי. של מוכר כשהוא דש חזרה תבואתו
שער הצבור פוסקין אף למי שאין לו: למאי. מיבעי
הא דמתחזי: אי למיכני. ממש שלא יוכל המוכר לחזור: הא לא קני. כהכי אלל א"כ משך: אי לקבולי מוכר עליה מי
שפרע. א"ס יחזור: סמכא דעסא. דכל חד וחד וידע דעליה קא סמיך האי לוקח וסחורה מקוימת היא ואין דעתו לחזור הלכך א"ס
חור צו מוכר איכא למילטייה צמי שפרע: השפא דחמרת. דאי מיתחזי מיסמך דעתא הוא: אפילו. לא מיתחזי אצי דרי נמי אלל אשכחיה
בשוקא לאחר זמן ואמר ליה חזי דעלך סמיכנא איכא מי שפרע: אגר נטר ליה. שכר המתנה אי מוחל גביה משום המתנה שמקדים לו
המעות והמקח אין לו מוכר מעשיו: לקיראש. מוכר שעה: ד' ד'. חלות שעה צווח: ויפוצא לך ה' פ'. לזמן פלוני והקדים לו המעות
מעשיו: איסנהו. א"ס צידו אלל אינש צעיר או אבד המפתח והוא דחוק למעות שרי דהוי ליה הלויני עד שיבא בני דתנן במתניתין [לקמן דף עה].
דמותר: דא"ס ליה אשראי צמסא. המוכר הוא אף הוא נתן מעות ופסק עס אחרים על שעה: ואשכח טופינא. זה שקיבל המעות מלא
בהן יותר ממה שאמר לו חצירו: אי כדאי שדעס טועה. דאיכא למימר טעה המלוה כשצוין ולא ידע בהן חייב זה להחזירו לו:

(א) ב"ק ק"ח: ט. [בבב"י]
 איתא רבא וכן בהמשך
 (דק"ט) אמנם ע"י מהרם
 ש"ך (י"ג), (א) [בבב"י] נוסף
 ב"ר, ודק"ט, (ד) [דף צד]:
 ד"ה ואם ידוע, (ט) [דף
 צה:ג], (ד) [דף צה:ג], (ד)
 צה:ג, (ח) [נתיב מוס' צ"ב
 ט: ד"ה ואם ידוע].

גליון הש"ס

תוס' ד"ה מה וכו'
 בשאר ליה כך וכן
 הדין: ע"ן גיטין דף ט' ע"א
 מוס' ד"ה כיון:

הגהות הגר"א

[א] תוס' ד"ה מה. ועי"ל
 כ"י י"ב אבל כל הפוסקים
 חולקים ע"ו: [ב] שם
 איכא לאוקמי כ"י. י"ב אבל
 כ"י שם ד"ה פדיון
 וה"ל"ש ו"ש"פ מכוונס
 או סמך וקומת מוס'
 מינן המ"מ משום דל"ן
 דרך למכור פירות פדום
 ק':

מוסף רש"י

הגזול את חבירו
 והבליע לו בחשבון.
 לאחר זמן לקח הימנו מן
 ושמנו לו דמים הוסיף
 עליהם מעות הגולה
 והכלל בחשבון שהיה שם
 למר ה"י גולתא, (ב"ק
 ק"ח). ולרדות את
 כוורו. ל"ן הבדלה
 דיוק של כל דבר הנדבק,
 וכן לענין פת הנדבקת
 בתוך נקראת הבדלה
 רד"ה, הרודה פת פת המנה,
 על שם שהדבש שיש על ידי
 חלות שעה מדובק בדופני
 הכלי בכל לדין מופקן לא
 דופן ממה עול הכלי
 (ש"ס 910 ע"ד ט).

רבינו חננאל

[ע"שורייא] וחומשייתא
 פ"י שהיה מונה ה' ה'
 ומצא ה' ט"פ אמר
 טעה בה' ולא מנאם,
 והוא הדין אם מונה
 י"י. ויש אומ' כגון
 שמונה עשר ומנה אחת,
 ששה ומנה אחד, כדי
 לידע כמה עשרותיו ה'
 א"ל חזן ובללן במנין.
 וישבו חזן אינן במנין.
 לפיכך חייב להחזיר. וה"ה
 לחומשייתא.

בעשורייא וחומשייתא. אם יש לחלק למעות העודפות להו"אין עשרה עשרה או ה' ואין אחד או שנים עודפות שאין צלוח כלל ה' יש לומר טענה בחשבון אם עשורייא מינה טעה זין חמשים לארבעים או זין ארבעים לשלשים ואם אין עשיריות ושנן חמשים יש שהיו רגילין לחשב חמשה חמשה ואם היו עודפות הרבה כגון ג"ה טעה בעשיריות כפ"י ויש כאן טעות של ג' צילוח אחד וכה' עודפות טעה זין ג' לארבע או אם עודפות ט"ו או כ"ה טעה ג' פעמים או ה' פעמים בחשבון של חמש אבל אם עודפות על החמשים אחת או ז' או ג' וד' שאינן מנגיעות לה' לא טעה כלום וכולם מתנה: **ואי איניש תקיפא הוא.** רגיל להגמול לו אם טעה הוא שאינו רגיל להגמול חסדים ולתת מתנת חנם: **מאי.** זמנה יתלה זה לעכבם צדו: **אמר ליה.** כיון דליכא למימר טעה בחשבון תלינן למימר דלמא מיגזול גזליה זה ימנע רבים וזה לא ידע והשתא מלאו לבו להשיבו: **דלא שקיל וטרי ליה.** לא נשא ונתן עמו מעולם: **בשילפי פירקין.** כשסיים לדרוש באתי ולא שמעתי תחילת דבריו: **שמעית דקאמר קרי קרי.** שמעתי דורש ומזכיר לועזין תמיד: **ויצינא לך.** לאחר זמן: **זני גרמידיא.** אמה אמה: **אינסנה.** אם יש לו בגנו גדולות זני אמה: **לינסנה.** ועודן קטנות הן אסור: **ולרדום אם כוורסו.** על שם שששיות חלות חלות ודבוקות מלפן אל דופן קרי ליה רדייה כרדיית פת מדובקת בתנור: **מה שעזי חובבוס מבור לך.** כך וכן זון אם מעט אם רב גיעך: **מוסר.** שהרי קיבל עליו הפסד ושכר הלך אפי' ימצא יומת משה הדמים אין כאן אגר נטר ליה דאי הוה צ"ר מדמים נמי הוה שקיל: **אבל אמר לו כך וכך.** שאין וחזיל גביה בצכר הקדמת קרי אמר רבא שפיר דמי: **והא הניא אסור.** גבי גזיה וחלבי: **לאו מיניה קא רבו.** חלב הבא לאחר זמן אינו גדל מנכח חלב שהיה צבמה בשעת מכר דהא כי שקיל להאי כוליה לגמרי אחי אחרינא: **אבל הכא.** הנוסף על הדלועים קטנים ונעשו גדולות: **מיניה קרבו.** מכח הקטנות זא והקטנות כבר היו בשעת מכר ומדליה הוה דקא משבח ואולי: **דני שקלי ליה להאי.** צו"נא וזמרתו לא אחיא אחריתי קרבו: **אחזינא דחמרא.** שיש צדך: **אם תקפה.** אם מחמת:

בעשורייא וחומשייתא. הם היו רגילין בחמשה כדרך שאנו מונין אחד אחד ולדין^א הוא בכל ענין כדאי שהדעת טועה: **מה** שעזי חובבות מבור לך מותר. הך ברימא לא קשיא לרז דאסר לקמן פדיוסא צדוק פירקין (דף עג.)^ב דהכא אין רגילין לחלוב בשביל המתנת יום או יומים^ג לכן מותר שמקבל עליו הפסד ושכר וכן יכול להפסיד כמו להשמך הלכן אפילו ימצא יותר מן הדמים שנתן לא הוה אגר נטר אבל פדיוסא אסר רב דקא חזיל גביה טובא שרגיל לקנות צדוק שהוא צוסר ומשום הקדמת מעות עד זמן הצ"ר חזיל גביה והוה אגר נטר ואע"ג דהתם נמי זמנין דלית בהו מיהא דקאמר שמואל צדוק או קרם או ששנים ומפסיד הכל רב לא חייש להכי דלא שכיח הוא וצ"ל לרז דאסר פדיוסא מ"ש ממשכנתא דסורא דמשמע לקמן (דף טו): **דשריא לכ"ע דכתבי הכי** במשלים שניא אילין מיפוק ארעא דא בלא כסף דשרי אפילו לכמה שנים לאחזיל גביה כ"ש לשנה אחת ויש לומר דשאני משכנתא דסורא שקונה קרקע מעכשיו צמעות ושטר לפירותיה לא יתפדה הלוח אבל פדיוסא אינו זוכה בשום דבר והוה חזיל הלואה גביה עד הצליירה ועוד דמשכנתא דסורא קניו לו קרקע לכל דבר אפי' למשטח זה פרי ולהעמיד שם בהמומי וכל תשמיש שיראה צבא בפדיוסא אינו מוכר אלל יין בלבד [א] ועוד י"ל דרז לא אסר פדיוס' אלל דוקא* כשאמר ליה כך וכך הינין מבור לך^ד אבל אם מכר לו הן רב הן מעט מה שיגדל מודה רב דשרי ואפ"ה שרי שמואל משום מיהא שהיין יהיה בקרי ועזי חולבז' דאסור מודה שמואל דלא שייך ביה מיהא ולאכילא דאמרי נמי דשרי רבא כיון דממילא קא רבו אחיא אפי' אליבא דרב ואע"ג דהתם נמי ממילא קרבי [א] איכא לאוקמי דהמס מיירי בפדיוסא כשלל ילא עדיין הפרי כלל: **אי תקפה ברשותך.** תימה דהיכי מיירי דאי בשמשן א"כ אפילו אמר ליה אי תקפה אי זילא ברשותך ואי יקרי צרשותי הוה שרי שהרי מתנה עמו שאם יקרי יהא המקח קיים מעכשיו ואין המעות הלואה אללו ואי תקפה או זילא יהא המקח בטול והיו המעות הלואה ויחזירם לו ומה רצית יש כאן ואי בשלל משך מה לרזך להתנות אי תקפה ברשותך כי לא אחי יכול לחזור דליכא מי שפרע כיון שמפסיד הכל כדמשמע לעיל צ"פ הובז (דף מט): **גבי ההוא חמרא דבעי למנסביה דני** פרוק רופילא וי"ל דלעולם איירי כשמשך ואפ"ה אסור אי אמר אי זילא ברשותך דחשיב קרוב לשכר ורוחק להפסד כדאמר לקמן (דף עג.) **גבי עסקא דאסור אע"ג** שיכול להתנות^ה שאם יבא הפסד צעיקסא יהיו כל המעות הלואה ואם יבא ריוח יהיו כולם פקדון אלל ודאי כיון דלאחריות ההפסד על המקבל לא מהני אפילו בתנאי להחשיבם פקדון^ו א"כ מיירי כשלל משך ורזך להתנות דאי לא מתני איכא מי שפרע דלון צו כל כך הפסד דליכא דניחא ליה בחלל טפי מנחמרא כדאמרין בהמוכר את הספינה (צ"ב ד' פד: ועס) ואת אחמי כי לא אחי נמי יכול לחזור צו אי תקפה דמקח טעות הוא אפ"ה הציאו לוקח צבימו ושהה הרבה ואחר כך החמיץ דא"ר חנינא בהמוכר את הפירות (סג ד' טז.)^ז גבי מוכר יין לחבירו והחמיץ לא שנו אלל בנקנינים דלוקח אבל בנקנינים דמוכר מני אמר ליה הא חמרך והא קנקן^ח ואפי' מאן דפליג התם ואמר מולא דגבזא גרים מ"מ כי אחי מני פריך הכא קרוב לשכר ורוחק להפסד הוא^ט והא מקח טעות הוא דליכא למימר מוליה דלוקח גרים כיון דהתנה עמו דאי תקפה ברשותיה וצוסף פירקין (ד' עג.) נמי אמרינן גבי רבנן דיהבי זון אחמרא בתשרי ומצחרי להו צבטת וקאמר אחמרא יהבי ואחלל לא יהבי ואין לחלק זין מוכר בתשרי ולוקח צבטת לשאר השנה דבהמוכר פירות לא קמפליג זין קודם צבטת לאחר צבטת לכן נראה דתקפה דהכא לא היינו שהחמיץ אלל קלקול צעלמא כמו יין הנמכר בתנות^י דהמוכר פירות דאוחו שהחמיץ אחר תשרי מתשרי היה עומד להתמקן כדאמר צוסף פירקין ואוחו הוה מקח טעות אבל תקיף דהכא אין זה הקלקול ראוי לעמוד מתשרי ואין זה מקח טעות ועליה יהבי זון וזו תקפה דהכא כי הוא^{יא} דהמוכר פירות דאמר רבא הוה מאן דזינן צבטת דחמרא ותקיף כו' דלוא היינו החמיץ דבעי צבטת הכי חלל מאן ואף על צב דבהאי צבטת דכרובת (ד' ה:) רבא הוה תקיפא ליה ארבע מאה דני דחמרא ליה החמיץ דקאמר איקר חלל מ"מ הך דהכא לאו היינו החמיץ כדפי' וא"ת מאי לרזך לקמן (סג) טעמא דמעיקרא חלל חלל תיפוק ליה דאפילו בתקפה דליכא למימר הכי שרי להתנות כדאמר הכא כיון דקביל עליה יוקרא חולל קרוב לזה ולהו הוא וי"ל דקלקול של חמיץ שכיח הלכן אע"ג דמקבל עליה יוקרא חולל הוה רחוק להפסד והוה דומה לרביית אי לאו טעמא דמעיקרא חלל חלל^{יב}:

ל א מ"י פ"ד מהלכות
 מלוה ולהי הלכה י
 סמך לאון ק"ו טו"ע
 ח"מ ס"י רלב סע"ף צ:
 לא ב מ"י פ"ד מהלכות
 גביה ה"י י ופ"א
 מה"ל מולא ואפיה ה"י
 סמך ע"ן ק"ו טו"ע ח"מ
 ס"י שנה סע"ף א וס"י שבו
 סע"י צ בה"ה:
 לב ג מ"י פ"ד מה"ל
 מלוה ולהי הלכה ג
 סמך לאון ק"ו טו"ע ח"מ
 ס"י קנב סע"ף ט:
 לב ד מ"י שם הלכה י
 סמך שם טו"ע שם
 סע"ף ח ובה"ה:
 לד ה מ"י שם פ"ח הלכה
 י סמך לאון ק"ו
 טו"ע ח"מ ס"י קנב סע"ף
 יג:

מוסף תוספות

א. שמונין אחד אחד,
 א"כ. ר"פ. ב. דהתם נמי
 מוכר הוא פירות פרדס
 שליו בין רב למעט ואי
 הוה בי מיהא שיפסיד
 הלוקח. יע"פ"ג. ג. דקתני
 ההולך לחלוב את עזו.
 מוס' הל"ש. ד. בכך וכך
 מעות, אם יהיו שם, ואם
 לא יהיו שם יחזור לו
 המעות. מוס' הל"ש.
 ה. באותו ענין שלא יהיה
 רב רבית. מוס' הל"ש.
 ו. כדי לישול מחצית שבר
 היה הכא נמי לא שנו.
 מוס' הל"ש. ז. ואם
 החמיץ ברשות מוכר
 החמיץ. ר"פ. ח. [ו] ואלמה
 דתיק לתרוך כיון דקביל
 עליה וילא קרוב לזה ולהי
 הוא. ר"פ.

